

Com un gra de sal en una ferida

ALBERT BOU

El dia 21 d'octubre de 1969, a les antigues casernes de Girona, seu del regiment d'infanteria Ultònia, en Joan Gasull i en Miquel Dídac Piñero van ser jutjats i absolts en Consell de Guerra sumaríssim per terrorisme. Se'ls acusava d'encobriment de l'intent de posar una bomba a la discoteca Tiffany's de Platja d'Aro per part de Francesc Tubau, l'altre acusat, que sí va ser condemnat, a divuit anys de reclusió menor. En va complir més de sis.

A tots tres, en diferent mesura, els va afectar aquell fet, i ara en Joan Gasull l'ha explicat, tot i que, com diu ell mateix, «com un gra de sal en una ferida, encara fa mal en el record». El títol de la novel·la és *El pacifista que pretenia volar una discoteca*, i l'ha publicada l'editorial gironina Llibres del Segle en la col·lecció «Què us diré».

amoroses d'una nissaga familiar originària de les Guillerries i que, pels avatars de la vida, s'estableix a l'Escala. En aquest sentit, la novel·la emmiralla el decurs de la història del segle xx en aquests escenaris: entenem el present si revisem

Però la novel·la és molt més que la relació d'aquell fet. En Joan Gasull ens explica la trajectòria vital d'uns joves que es troben a l'escola de l'Escala i després estudien a l'Institut de Figueres. Descriu fets viscuts, com ara l'enterrament dels escriptors Caterina Albert i Carles Fages de Climent; recorda persones que els influeixen, com el notari Rocha, que va ser regidor a Palamós, com en Joan molts anys després; i evoca fets com ara el maig francès de 1968, l'execució de Grimau o la mort d'Enrique Ruano a mans de la policia.

Però sobretot ens fa viure l'ambient asfixiant d'aquells anys foscos de franquisme, de repressió sexual i política, i com van adquirint una consciència social a través de lectures, de contactes amb militants clandestins o de capellans que volien, com diu l'autor, modificar els aspectes més negatius de la realitat.

L'autor no vol justificar l'acció del seu amic sinó que intenta que entenguem el context en el qual té lloc l'intent d'atemptat i, a través d'una conversa entre el protagonista i una antiga companya d'institut, ens explica la duresa de les presons franquistes a través de records de tots i de les cartes d'en Tubau que, de manera legal o clandestina, envia des de les diverses presons.

El 1969, en Francesc Tubau, el protagonista, volia canviar el seu món.

el passat i aquestes formes de vida que s'han perdut. I l'estructura està treballada a consciència: tres parts que recullen la trama del passat protagonitzada sobretot per l'Antònia, l'àvia de la protagonista, i, en menor mesura, per la mare, la Maria del Mar i la línia del present protagonitzada per la Caterina, l'última de les Malastruga. Tot això en un món narratiu

GASULL, Joan

El pacifista que pretenia volar una discoteca

Llibres del Segle.

Col. Què us diré, 38. Girona, 2016
253 p.

Al cap de poc temps confessa que la seva actitud va ser un error estratègic i una acció contrarevolucionària. Avui, als seus coetanis, que no vam tenir el valor que ell va tenir fa molts anys, ens complau saber que continua defensant causes nobles, que és una manera diferent de canviar el món.

I en Joan Gasull, l'autor, ens ho explica tot plegat de manera amena i amb un domini magistral de la llengua, eficàcia en el relat i una riquesa lèxica notable. Molt recomanable per la forma i per l'argument, testimoni d'un temps passat i no millor, per cert.

que, com ens recalca l'autora al final de la novel·la, és la principal raó d'aquesta: l'entorn feréstec que determina l'esdevenir dels personatges i l'omnipresència del mar que atrau i que espanta.

En definitiva: una primera novel·la millorable pel que fa a l'estil i a la tècnica narrativa però en què es poden trobar punts d'interès que n'avalin la lectura.